

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1134
Ημερομ. Κατάθεσης: 13/11/2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 13 Νοεμβρίου 2025

ΠΡΟΣ: Τον Υπουργό Εξωτερικών

Τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

**ΘΕΜΑ: Τρέχουσες εξελίξεις και προοπτική υλοποίησης του έργου της ηλεκτρικής διασύνδεσης
Ελλάδας - Κύπρου**

Αξιότιμοι κ.κ. Υπουργοί,

Ι. Όπως είναι ήδη ευρύτερα γνωστό, το έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας (Κρήτης) - Κύπρου (τμήμα του Great Sea Interconnector) αποτελεί αντικείμενο του μακρόπνοου ενεργειακού σχεδιασμού της τελευταίας Κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ, καθώς τότε σχεδιάσθηκε, αποφασίσθηκε και εν συνεχεία συμπεριλήφθηκε στα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος (Projects of Common Interest - PCI) της ΕΕ, λαμβάνοντας εν τέλει ευρωπαϊκή χρηματοδότηση ύψους 657 εκ. ευρώ. Έκτοτε, το έργο εκκρεμεί και έχει καθυστερήσει η υλοποίησή του, με ευθύνη των επόμενων Κυβερνήσεων (2015-2025). Πρόκειται για ένα στρατηγικής γεωπολιτικής σημασίας έργο για την Ελλάδα, την Κύπρο, αλλά και για όλη την Ε.Ε., καθώς κατατείνει στη διασύνδεση της Κυπριακής Δημοκρατίας με το ηλεκτρικό σύστημα της Ευρώπης, στη συμμετοχή της χώρας

μας στον διάδρομο μεταφοράς καθαρής ενέργειας μεταξύ ηπειρωτικής Ευρώπης και Μέσης Ανατολής και, προφανώς, στην εμπέδωση των κυριαρχικών δικαιωμάτων εντός Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης Ελλάδας και Κύπρου στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Ωστόσο, οι συστηματικές και επίμονες αντιδράσεις της Τουρκίας στην προοπτική υλοποίησης του έργου δεν εξαντλήθηκαν σε ρηματικό επίπεδο, αλλά μετουσιώθηκαν στην έμπρακτη παρεμπόδιση των εργασιών πόντισης του υποθαλάσσιου καλωδίου και των συναφών ερευνητικών δραστηριοτήτων της αναδόχου εταιρείας, σε περιοχές που περιλαμβάνονται στα όρια της υφαλοκρηπίδας και της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της Ελλάδας. Η σχετική τουρκική προκλητικότητα εκδηλώθηκε με αφετηρία το σοβαρό περιστατικό της Κάσου τον Ιούλιο 2024 και στη συνέχεια την επανάληψη ανάλογων φαινομένων βόρεια της Κρήτης τον Φεβρουάριο 2025. Η επίκληση και απόπειρα επί του πεδίου εφαρμογής του παράνομου τουρκολιβυκού μνημονίου και μάλιστα από τις Ένοπλες Δυνάμεις της γειτονικής χώρας συνιστά αναβάθμιση της αμφισβήτησης από την Τουρκία των εθνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας και δη στο πλαίσιο ενός τεχνικού έργου κοινού ενδιαφέροντος για την ενεργειακή ασφάλεια της ΕΕ.

Η μη υλοποίηση της ηλεκτρικής διασύνδεσης, παρά το γεγονός ότι αυτή συνιστά έργο κοινού ενδιαφέροντος της ΕΕ, έχει εξασφαλισμένη ευρωπαϊκή χρηματοδότηση και δεν απαιτεί καμία ενημέρωση ή άδεια από παράκτια κράτη σύμφωνα με την UNCLOS, θα συνιστούσε κατ' ουσίαν δικαίωση των παράνομων και αναθεωρητικών αιτιάσεων της Τουρκίας στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο, κατά προφανή παραβίαση του διεθνούς δικαίου της θάλασσας.

II. Έκτοτε, στις 7 Μαρτίου 2025, στο πλαίσιο της συζήτησης της πρότασης δυσπιστίας κατά της Κυβέρνησης, ο Πρωθυπουργός κ. Κ. Μητσοτάκης, απαντώντας, από το βήμα της Βουλής, σε συναφείς ερωτήσεις του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Ν. Ανδρουλάκη, για την πορεία και την προοπτική του έργου, αφού πρώτα προσπάθησε να υποβαθμίσει το ζήτημα, παρέπεμψε αορίστως σε πρόσφατο δελτίο Τύπου της κατασκευάστριας εταιρείας, όπου δηλώνεται η -αυτονόητη- ετοιμότητα και πρόθεσή της για υλοποίηση του έργου, χωρίς να

παρέχει οποιαδήποτε διευκρίνιση ως προς την τρέχουσα κατάσταση, την πορεία και τα χρονοδιαγράμματα αυτού.

Εξ άλλου, από τις 18 Μαρτίου 2025, οι υπογράφοντες σας έχουμε υποβάλει συναφή ερώτηση προς τα συναρμόδια Υπουργεία Εξωτερικών και Περιβάλλοντος & Ενέργειας, για τους λόγους καθυστέρησης και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, που, όμως, παραμένει ως σήμερα αναπάντητη. Παράλληλα δε η Ομάδα των Ευρωβουλευτών μας έχει προβεί σε πολλαπλές παρεμβάσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ερωτήσεις προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Εν τέλει, στις 23 Ιουλίου 2025, σε τηλεοπτική του συνέντευξη, ο Πρωθυπουργός κ. Κ. Μητσοτάκης είχε κατηγορηματικά απαντήσει ότι το έργο θα προχωρήσει και θα ολοκληρωθεί, προσθέτοντας, ωστόσο, ότι εκκρεμεί ο δίκαιος επιμερισμός του κόστους μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου.

III. Εν συνεχεία, από τις αρχές Σεπτεμβρίου 2025 σειρά αντικρουόμενων ή αντιφατικών δηλώσεων μεταξύ Ελλήνων και Κυπρίων αξιωματούχων, ενέτειναν την αβεβαιότητα ως προς την υλοποίηση του κρίσιμου ενεργειακού. Αντίθετες δηλώσεις και από τις δύο πλευρές, αναφορικά με τη βιωσιμότητα του έργου και, κυρίως, η δημόσια συζήτηση που άνοιξε με αντικείμενο τις οικονομικές, τεχνικές και γεωπολιτικές του πτυχές, απείλησαν και απειλούν σοβαρά όχι μόνο την προοπτική υλοποίησης του έργου, αλλά και τους ίδιους τους εθνικούς ιστορικούς δεσμούς Ελλάδας και Κύπρου, για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια της Μεταπολίτευσης.

Ήδη χθες, στις 12 Νοεμβρίου 2025, στο πλαίσιο της 3^{ης} Διακυβερνητικής Συνόδου Κύπρου - Ελλάδας, στην Αθήνα, η ομιχλώδης εικόνα σε σχέση με την ηλεκτρική διασύνδεση συντηρείται, καθώς δεν υπήρξε καμία συγκεκριμένη ανάληψη πρωτοβουλίας ή κοινή δέσμευση των δύο πλευρών για την υλοποίηση του έργου εντός σαφούς χρονοδιαγράμματος. Είναι δε χαρακτηριστικό ότι στο Κοινό Ανακοινωθέν της Συνόδου δεν υπάρχει ούτε η ελάχιστη αναφορά στο συγκεκριμένο τεχνικό έργο, παρά μόνο αόριστες διατυπώσεις για ενεργειακές διασυνδέσεις

και συνεργασία στον ενεργειακό τομέα, χωρίς ειδικό περιεχόμενο και συγκεκριμένες δεσμεύσεις.

Μάλιστα, η δήλωση του Έλληνα Πρωθυπουργού ότι πρόκειται να προχωρήσει η επικαιροποίηση των οικονομοτεχνικών παραμέτρων του έργου για να καταστεί πιθανή η είσοδος νέων επενδυτών, καθιστά ακόμη πιο ασαφές το πλαίσιο και ιδίως τον χρόνο υλοποίησης, καθώς -παρά τις γνωστές από ετών σχετικές μελέτες- καθίστανται πλέον πιθανές νέες καθυστερήσεις και αναβολές.

Ανάλογες πληροφορίες προκύπτουν και από σημερινά (13.11.2025) δημοσιεύματα στον Τύπο σε σχέση με τη χθεσινή συνάντηση των Υπουργών Ενέργειας Ελλάδας και Κύπρου με τον αρμόδιο Επίτροπο της ΕΕ, όπου φέρεται ότι συζητήθηκε η ανάγκη να επικαιροποιηθούν τα οικονομικά και τεχνικά στοιχεία της ηλεκτρικής διασύνδεσης εν όψει και δυνητικού επενδυτικού ενδιαφέροντος.

IV. Επειδή η αναστολή υλοποίησης του έργου μετά τις παράνομες ενέργειες της Τουρκίας στο πεδίο ερευνών έχει ήδη διαμορφώσει ένα νέο σκηνικό το οποίο απειλεί την ίδια την προοπτική του έργου της ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας - Κύπρου, παρά την προφανή κρισιμότητά του τόσο για την ενεργειακή ασφάλεια της Κύπρου όσο και για τον ευρύτερο ενεργειακό σχεδιασμό της ΕΕ.

Επειδή το έργο της πόντισης του υποθαλάσσιου καλωδίου ήταν εξ αρχής γνωστό και καθορισμένο, στο σύνολο των όρων και των παραμέτρων του, εντός του δεδομένου γεωπολιτικού πλαισίου, και, επομένως, η έναρξη υλοποίησής του έπρεπε να συνοδεύεται από συγκεκριμένο σχέδιο, χρονοδιάγραμμα και εγγυήσεις.

Επειδή οι πολύ πρόσφατες εξελίξεις στο πλαίσιο της 3^{ης} Διακυβερνητικής Συνόδου Κύπρου - Ελλάδας, καθώς και οι σχετικές δημοσιογραφικές πληροφορίες, καθιστούν εξαιρετικά επιτακτική και αναγκαία την επίσημη θεσμική ενημέρωση της Εθνικής Αντιπροσωπείας και της ελληνικής κοινωνίας για τις πραγματικές πιθανότητες υλοποίησης του έργου και το ακριβές χρονοδιάγραμμα.

Επειδή οι απαντήσεις που δεν δίνονται -παρά τις επίμονες ερωτήσεις του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής- και οι αόριστες υπεκφυγές συντηρούν την εικόνα επισφάλειας για την προοπτική ολοκλήρωσης ενός κομβικού έργου ύψιστης γεωπολιτικής και ενεργειακής σπουδαιότητας και εντείνουν την ανησυχία σε ό,τι αφορά στην πρόθεση της χώρας μας να ασκήσει ανεμπόδιστα τα κυριαρχικά της δικαιώματα, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο της θάλασσας.

Επειδή οι υπεκφυγές και οι η αμφιθυμία συντηρούν μια βαθιά προβληματική εικόνα δημόσιας διαφοροποίησης έως και αντιπαράθεσης της Ελληνικής και της Κυπριακής Κυβέρνησης, με δυνητικά πολύ δυσμενείς όρους για τα εθνικά μας συμφέροντα.

Για τους ως άνω λόγους, ερωτάσθε κ.κ. Υπουργοί:

1. Πότε θα επανεκκινήσουν οι εργασίες πόντισης του καλωδίου, οι συναφείς ερευνητικές δραστηριότητες; Ποιο είναι το αναλυτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου;
2. Για ποιους λόγους κρίνονται σκόπιμες νέες μελέτες επικαιροποίησης των παραμέτρων οικονομικής βιωσιμότητας και τα τεχνικά έργα του έργου; Τι επίδραση θα έχει μια τέτοια εξέλιξη στον χρόνο υλοποίησης του έργου;
3. Προτίθεται η Κυβέρνηση να θέσει σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Συμβουλίου το ζήτημα της ανεμπόδιστης υλοποίησης και προσήκουσας ολοκλήρωσης του ως άνω Έργου Κοινού Ενδιαφέροντος, ζητώντας τη συνδρομή της ΕΕ για την προάσπιση των συμφερόντων δύο κρατών - μελών στην περιοχή -Ελλάδας και Κύπρου- και την υπεράσπιση της ασφάλειας και ειρήνης στην Ανατολική Μεσόγειο;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Δημήτριος Μάντζος

Φραγκίσκος Παρασύρης